



Igor Rončević

NIZ/SERIJA, 2002. - 2004.

Igor Rončević

NIZ/SERIJA, 2002. - 2004.

Galerija umjetnina Narodnog muzeja Zadar
15. travnja - 9. svibnja 2004.



Prošlo je devet godina otkako je u ljeto 1995. Galerija umjetnina predstavila samostalnom izložbom rad Igora Rončevića u gradu njegova rođenja, formiranja i neprekidnog vraćanja. U Gradskoj loži okovanoj skelama, u traumatičnoj atmosferi opsjednutoga grada izložena su tri ciklusa, ili, kako u katalogu stoji, tri niza/skupine slika: *Trag ruke*, *Čovjek i pas* i *Strahovi*.

Ove 2004. godine Igor se predstavlja radovima koji nose naziv *Niz/Serija*. Od kataloškog podatka kustosa *niz* je postao autorsko, osobno/osviješteno ime izložbe, gdje slika gubi individualnost, a u prvi plan dolazi *serija*, "dobro susjedstvo", gdje umjesto hijerarhije prevladava simultanost, gdje, riječima samog autora rečeno (u povodu izložbe *Zvukovi*), "brojna pravokutnost rasterećuje težinu platna i uzima mu snagu. Okrenuta prema svjetlu, ona je daje bojama i zrnatim likovima, jednoj šutljivoj cjelini koja je kao pucanj u *hrastiku*, na trenutak bila prekinula tišinu svijeta ne bi li nastala nova." Ako se prisjetimo Igorovih izložbi u Zadru 80-ih godina (1984. i 1985.), uočiti ćemo lagano skretanje ka konceptualizaciji i jačanje analitičkog momenta.

Kada se kasnih 70-ih pojavio na hrvatskoj likovnoj sceni uočena je osebnost njegova rukopisa, autonomnost njegova položaja prema vladajućim trendovima. Dok su se njegovi kolege sa studija većinom okrenuli multimedijalnim istraživanjima, Rončević je ostao privržen slikarstvu zauzevši poziciju jednog od najvažnijih hrvatskih slikara. 80-ih je godina njegov likovni izričaj bio prepoznat i na međunarodnoj likovnoj sceni u okvirima transavangarde (1980. bio je odbijen na Salonu mladih da bi 81. dobio nagradu

Salona), ali opet, nije se on prilagodio trendu, već se radilo o zajedničkom osjećanju i dosluhu s vremenom. Međutim, u tom slikarstvu nije bilo izravnih citata, ni *pattern-paintinga*, ni *bad-paintinga*, ni onog *wilde sastoјka*. Kako je točno uočio A. Maračić, u pozadini je "uvijek stajao neki klasični *tač*, nešto utemeljeno i kultivirano, strogo individualno". Ta klasičnost i (post)modernost, to ambivalentno mjesto ostalo je njegovom konstantom do danas.

Razlikovna osobina ovoga slikarstva koloristički je bogato strukturirana površina kao i odnos prvog i drugog plana slike. Znakovi, oblici koji poput mekih biomorfni nakupina nekada uranjaju u slikarsku magmatičnu podlogu, nekad su pak čvršće izdvojeni na podlozi, ali uvijek smješteni u granicama platna (što sugerira koncentraciju i kontrolu emocija), pozivaju na gonetanje i drže budnom našu pažnju. Svaki pokušaj dešifriranja znakova/piktograma vodio je k memoriji kulture i osobnoj idiomatici. Krećući se između kultivirana sjećanja i prostora vlastita psihizma, svoje naravi, eklektične, pomalo hirovite, hermetične i melankolične, ironične i nježne, empatijske i odmaknute..., taj originalni eklektik stvorio je gotovo amblematičan stil.

Likovna je kritika sa znatiželjom dešifrirala porijeklo tih oblika: koje je njihovo značenje, izviru li oni iz povijesti ili intuicije, jesu li dio zajedničkog naslijeđa ili osobni evokativni znaci? Često je spominjana *shizotekstura* koju rađa s jedne strane mudri eklekticizam, a s druge zbunjujući neodredivi prostor psihe. On ne citira izravno iz neke "velike" tradicije ili "snažnog" stila, sve je prisutno istovremeno i on slobodno, lakoćom

spavača, znatiželjom odmaknuta promatrača, ali i budnošću analitičara ubire i prerađuje svijet i kulturu. Tu su i Klee i Kandinski i američki ekspresionisti i Duchamp i Richter... prošli kroz talionicu sjećanja, sna, analize, erudicije, energetskih frekvencija ovog umjetničkog slučaja.

Bili ti oblici rastvoreni, "tvarni", plazmatični, stopljeni s podlogom koja je "aktivna i čvrsta", tj. ima istu strukturnu snagu kao i znak, bili oni zatvoreni, očvrsnuli - oni se uvijek kreću između tvarnog i mentalnog, između slučaja i gradnje, između konkretnog i apstraktnog, i u tom je kretanju teško raspoznatljivo njihovo referentno uporište.

Između koncepta i slike

Igor Rončević nesumnjivo je, bez obzira na povremeno pojavljivanje figuralnih motiva i dalekih asocijacija na predmetni svijet, apstraktni slikar, "najapstraktniji među hrvatskim postmodernistima" (Z. Rus). Oslobodivši se vrlo brzo, još u svom formativnom razdoblju, mimeze, znao je izokrenuti vezu s predmetom u unutarnju mimezu: na izložbi *Monokromi tijela* 1996. minimalistički pokušava napraviti autoportret, "autokrom". Taj izraziti kolorist ograničava se na jednu boju da bi pokazao nestalnost, relativnost vidljivoga, trenutnost, odnosno vremenitost *cjeline*. Naslanjajući se na stoljeće staru ideju o "apsolutnoj bespredmetnosti", o oslobađanju slikarstva od svega simboličkog i asocijativnog, Rončević traži nove razloge: "ako monokrom..., kao što ga je Ives Klein usmjerio prema nebu, usmjerimo prema sebi samom, dobit ćemo monokrom vlastite kose, očiju, kože, a možda i boje glasa, ako je ona monokromna". Daleko je religiozno iskustvo slikanja i vjera u hipnotičku moć boje herojskog vremena bespredmetnog slikarstva, ali ostala je u ovom slučaju poveznica, unutarnji citat i nada. Očita je analitička igra s konceptom: kako složene stvari rješavati jednostavno, reći će, ali, s druge strane, svijest o nemogućnosti tog koncepta rađa slojevitost ove poetike; lagana melankolija u podlozi je kako njegove ideje tako i blještavih kolorističkih igara.

U tom procesu konceptualizacije zbilje i konkretizacije apstraktnoga, čineći rahlim figurativno ili uobličavajući neuhvatljivo, stvara se nov odnos prema vremenu i prostoru, tj. oprostoriše se vrijeme. 2002. u Galeriji Dubrava izložio je *Glave*. Ta rubna, prijelazna epizoda, njegovim riječima "povod da bi se krenulo dalje", dobro oprimjeruje njegov postupak. Radi se dakle o glavama rimskih careva kojima je simultano prikazao lice, naličje, lijevi i desni profil: "slika kreće s ruba i prelazi preko tri sredine, preko glava nekoć simbola dobre carske vlasti a sada linearne mreže u dvoplanskoj rešetkastoj strukturi koja pred drugim verzijama prostora ima prednost zato što su i njezini nezapunjeni dijelovi ravnopravni i aktivni. Prozračnost koju oni nose njihov je spremnik vremena...", napisao je autor u predgovoru.

Nova realnost, apstraktna realnost: "Dvojestvo bez zakinita elementa" (I. R.)

Kao što njegove forme nastanjuju područje između konkretnoga i apstraktnoga, između predmeta i njegova citata, tako se, kao što smo vidjeli, rad njegove slikarske i pjesničke (u biblioteci Quorum 2003. izišla mu je zbirka *Pjesme 1*) imaginacije kreće između apstrakcije i konkretizma, hvatajući trenutak uobličenja cjeline, tu nestalnu sliku svijeta. A tko ima posla s vremenom, ima i s tjeskobom koja često leži u podnožju ovih finih, ponekad obijesnih kolorističkih eskapada.

U ciklusu *Trag ruke*, ne ulazeći u moguće simboličke konotacije teme, figuralni motiv sveden je na liniju koja se osamostaljuje, čime se, riječima autora, stvara druga psihološka cjelina: "To su vrlo istinite linije, realne, ne realistične".

Bilježeći tragove osobnih vibracija, svojevrsnog *spirit-arta*, i svijeta predmeta, ovo slikarstvo svjedoči o empatijskoj sljubljenosti sad sa svijetom, sad s poviješću samog medija. U kritici je primijećen "spontani antropološki pristup" (R. I. Janković), dodala bih spontani (nad)realizam koji se ne oslanja na

raspaljenu maštu što spaja nespojivo, već poput "lovca na značenja" hvata fragmente slijedeći putove "rasprsnute memorije", polažući taj svijet neuhvatljivih "privatnih mitologija" u krilo kulture pamćenja.

Ta profinjena neodredivost čini prepoznatljiv rončevićevski idiom, a strpljivo propitivanje mogućnosti slike i danas nosi vjeru u neiscrpne mogućnosti slikarstva.

90-ih godina, kada se u ciklusima *Trag ruke* i *Čovjek i pas* javio prepoznatljiv figurativni motiv, zamijećen je obrnuti put, od apstrakcije k prirodi, natrag ka konkretnom. Međutim, radilo se o tragovima oblika što su izgubili mimetičku funkciju. Jedan klasičan motiv hrvatskog slikarstva, Kraljevićev "Čovjek i pas", u ovoj se interpretaciji pretvorio u apstraktne linije ili konturu neke obojene površine (A. Travirka). Prisutnost tijela ostala je tek u tragu prisutnosti medija. Tijelo se povlači pred zahtjevima slike.

Da stvari nisu tako jednostavne, pokazao je istovremeno nastao ciklus *Strahovi*, gdje je prozračnost podloge, krhkost linija zamijenio gotovo agresivan kolorizam i gestualnost (što korespondira s tragičnošću vremena), gdje je kultiviranost ustupila mjesto gotovo halucinatornom dojamu. Međutim, svi ti nemirni oblici i snažne geste smješteni su čvrsto u granicama podloge/masonita, ne prelijevaju se izvan slike. Osim slučaja i "akcije" na djelu je kontrola i slikarska usredotočenost, prizor se odvija ipak na "osvijetljenoj pozornici" medija. Prvi, možda i neurotični poticaj obogaćen je protokom vremena i nataloženih dojmova memorije koja može opstati i u "tropski zažarenom krajoliku neuroza i fobija" (V. Srhoj).

Niz/serija

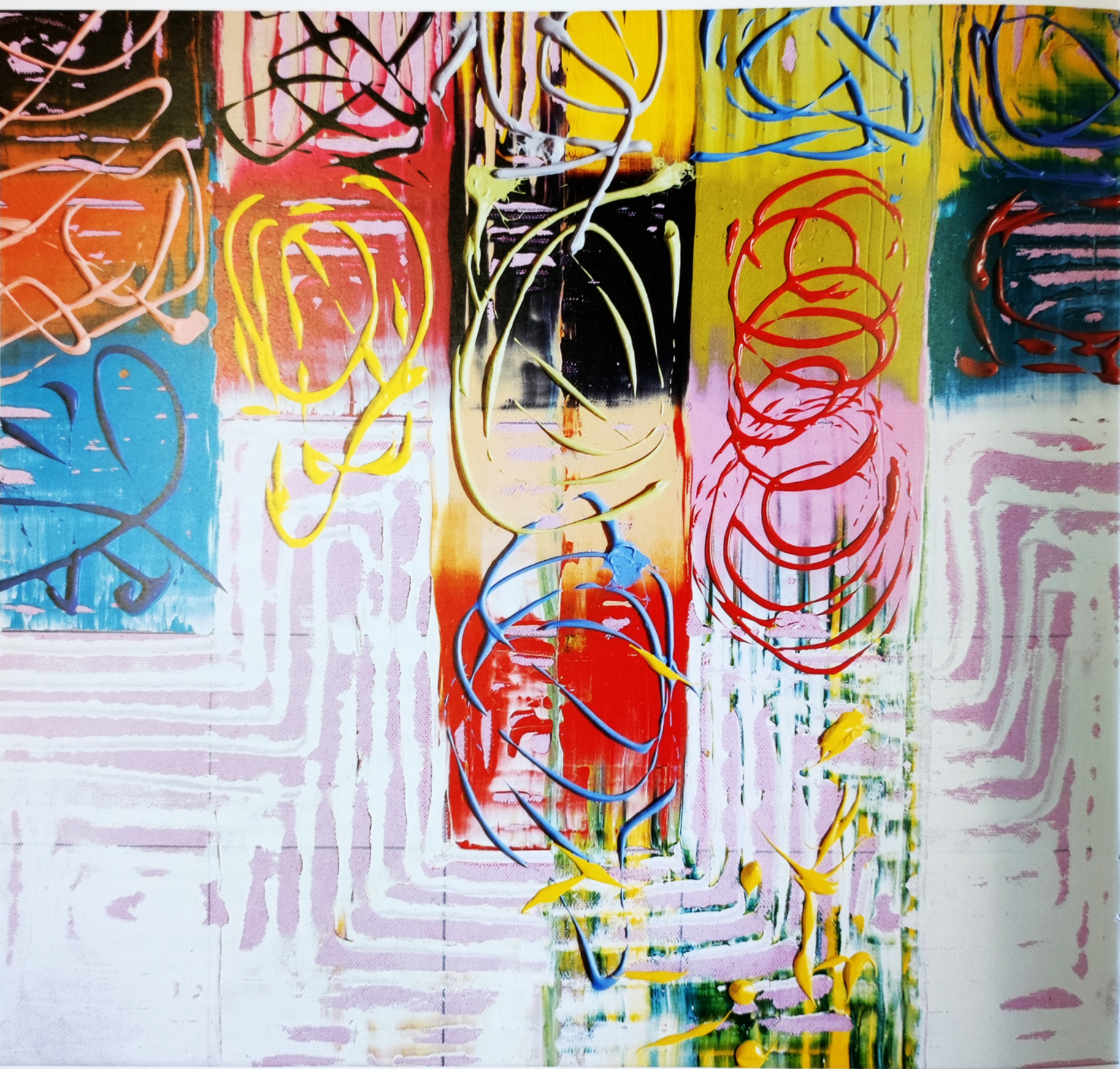
Otkako se prvi put javila ideja niza/serije 1994., ona ne prestaje zaokupljati slikarovu pažnju. Taj je interes uvjetovan, vjerujem, sviješću o krizi štafelajne slike; no mijene Igorova rukopisa ipak su organske. Uklanjajući se "velikoj priči" pokušava učiniti slabi razlog jačim ne

bi li na nov način prišao likovnom problemu, ne bi li razrahljio težnju cjelini i olakšao pristup, tj. "bez strateške panike" prišao platnu: "Na minimalistički princip slaganja boje do boje lako se nadoveže sasvim suprotna mogućnost slaganja velike priče. Nastaju slike na kojima veće količine boje u nizovima smjenjuju jedna drugu. Taj se niz ne želi mijenjati već uporno ponavlja jedan geometrijski uzorak koji se povremeno pokazuje, proviruje i živi u zavjetrini cjeline", reći će u povodu *Nizova* u Varaždinu ove godine.

Velika slikarska tema prelila se s platna na platno, "fingiranu cjelinu" oslabila je serijalnost. Znakovi su nestali u tim nizovima, izloženima u Gradskoj loži, ostavivši ponegdje crtački tretirane tragove, kaligramske zapise na rubu automatizma. Vremenitost pamćenja i "snagu" prizora zamijenio je diktat horizontale: "Veselje uzgona", reći će autor, "uvijek se iznova zatječe u raspršenim simetralama komplementarne ekstremnosti". Sadržaj je nestao, "efekt niza njegova je nutrina". Niz, kao racionalni obrazac, postaje okvir za kolorističku igru pigmenta i svjetlosti.

Stavljajući boju na boju, stržući, djelomice prekrivajući prethodni sloj ili ga čineći vidljivim, postiže ponegdje kolorističko zasićenje ili pak prozračnost mediteranske svjetlosti, možda svjetlosti noćnog grada, ili kiše. Ostavljajući podlogu vidljivom na njoj ostvaruje čipkastu igru crtežom, negdje na rubu dječjeg crteža ili pak slikovnog pisma, često u susjedstvu s racionalnim meandriranjem. Meandar, negdje čitak, negdje krhak, utopljen u fasetama boje, često tvori labirint. Ali i labirint se ponavlja oduzimajući sebi težinu mita. Ispražnjeno od simbola, ostalo je prazno središte Minotaura, koje opet, na paradoksalan način, živi kroz energiju ruke i misli umjetnika.

Ljubica Srhoj Čerina



























ŽIVOTOPIS

Igor Rončević rođen je u Zadru 1951. godine. Diplomirao je 1976. slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Šime Perića. Od 1979. do 1981. suradnik je Majstorske radionice Ljube Ivančića i Nikole Reisera. Godine 1981./82. kao stipendist boravi u Parizu. Izvanredni je profesor na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu.

adresa: Pokornoga 6, 10000 Zagreb
tel./fax: 01/2330846, mob.: 091/7971951

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1976. Hvar, Galerija na Bankete
- 1977. Zagreb, Galerija Vladimir Nazor
- 1979. Zadar, Gradska loža
- 1980. Zagreb, Galerija Schira
- 1981. Zagreb, Studio Galerije Forum
Hvar, Galerija Na Bankete
- 1982. Le Touquet, Palais de l'Europe
- 1983. Koper, galerija Meduza
- 1984. Zagreb, Studio Galerije suvremene umjetnosti
Zadar, Gradska loža
- 1985. Dubrovnik, Galerija Sebastijan
- 1986. Rijeka, Galerija Kvarner express
- 1987. Zagreb, Galerija AM-M 14/f-Z
- 1988. Dubrovnik, Galerija Sesame
Zadar, Galerija umjetnina
Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt
- 1989. Beograd, Galerija Sebastijan
- 1990. Varaždin, Galerija Sebastijan
Pariz, Galerie d'Art International
- 1992. Zagreb, Galerija Forum
- 1994. Zagreb, Salon Galerije Karas, *Trag ruke*
Dubrovnik, Galerija Sebastijan
Dubrovnik, Galerija Otok
Šibenik, Galerija Sebastijan
Požega, Galerija Hajdarović
- 1995. Zagreb, Galerija CEKAO, *Strahovi*
Zagreb, Galerija Zvonimir, *Zvukovi*
Zadar, Gradska loža
- 1996. Zagreb, Galerija Miroslav Kraljević, *Monokromi boje tijela*
Poreč, Galerija Narodnog sveučilišta, *Nekoliko godina filma*
Rab, Gradska galerija Knežev dvor, *Čovjek i pas*
- 1997. Zagreb, Galerija Arterija, *Skok s motkom*
- 1998. Rijeka, Galerija Filodrammatica, *Strahovi i kravate*
Zagreb, Galerija Grubić, *Napuštajući vic*
- 1999. Požega, Galerija Hajdarović, *Boja glasa*
Zadar, Galerija Leada, *Polje*
- 2000. Zagreb, Galerija 5, *Izložba slika*
Zagreb, Galerija Forum, *Nastavlja se*
Zagreb, Galerija Galženica, *nite libe nit sod*
Rijeka, Galerija O.K., Palach, *nite libe nit sod*
- 2001. Zagreb, Galerija ESB, *Kravate*
Split, Galerija Ghetto, *Tegovi*
Čakovec, Centar za kulturu
- 2002. Zagreb, Galerija Dubrava
Zagreb, Galerija Zona, *Zvukovi*
Nin, Sv. Križ, *Pet slika*
- 2003. Zadar, Podravska banka
Dubrovnik, Umjetnička galerija, *Slike 2002-2003*
Zagreb, Dom HDLU-a
Šibenik, Galerija sv. Krševana
Rovinj, Zavičajni muzej grada Rovinj
Zagreb, Galerija PM, Dom HDLU-a, Fotografije
- 2004. Varaždin, Galerija Zlati Ajngel, *Nizovi*
Zadar, Gradska loža, *Niz/Serijska*

SKUPNE IZLOŽBE

1976. Zagreb, Umjetnički paviljon, 8. salon mladih
 1979. Zagreb, Galerija Karas, 8. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
 1981. Zagreb, Umjetnički paviljon, 16. zagrebački salon
 Rijeka, Moderna galerija, 9. bijenale mladih
 Koper, Galerija loža, Osamdeseta leta, primeri iz sodobnega hrvaškega slikarstva
 1982. Zagreb (Galerija Karas), Zadar (Galerija umjetnina), Reggio Emilia (Gradska vijećnica): Likovno stvaralaštvo u Zadru 1945. - 1982.
 Pariz, Exposition des artistes etrangers, boursiers du gouvernement francais
 Beograd (SKUC), Sarajevo (Umjetnički paviljon Collegium artisticum): Novi obrat slikarstva
 Sombor, Gradski muzej, 22. likovna jesen, Trenutak jugoslovenskog slikarstva 82
 Split, Umjetnički salon, Splitski salon 82
 Zrenjanin, Savremena galerija Umjetničke kolonije
 Ečka, Predeo kao povod - prostor kao ishodište
 Koper (Galerija Meduza), Zagreb (Galerija suvremene umjetnosti), Beograd (Dom omladine), Maribor (Razstavni salon Rotovž): Evropska in ameriška nova risba.
 Zagreb, Galerija Forum, 8 zagrebačkih slikara u galeriji Forum
 1983. Ljubljana, Mestna galerija, Jugoslovanske nove podobe
 Pančevo, Centar za kulturu Olga Petrov, Nova apstrakcija
 Varaždin, Galerija slika Varaždin, Tri situacije
 Mainz, Vijećnica, Junge Maler aus Zagreb
 1984. Subotica, Galerija likovni susreti, crteži predstavnika
 Nove slike u Jugoslaviji
 Skoplje, Centar za kulturu, Papir kao površina i materijal likovnog izraza
 New York, The Equitable Gallery, 3. biennale jugoslavenskog slikarstva
 1985. Ferrara, Sala Oldini, Pittura fresca. Immagini della nuova pittura jugoslava
 1987. Sarajevo, Olimpijski centar Skenderija, Collegium Artisticum, Jugoslavenska dokumenta 87
 Ljubljana, Cankarjev dom, Pet hrvaških likovnih umetnikov
 Zagreb, Galerija Karas, Slika prirode i nova priroda slike
 1989. Zagreb, Galerija Karas, Likovna umjetnost u regionalnom području Dalmacije
 1990. Zadar, Galerija umjetnina, 13. plavi salon, Inovacije u slikarstvu osamdesetih
 1991. Zagreb, Zagrebački velesajam, Hrvatska umjetnost u osamdesetim godinama
 Zagreb, Kabinet grafike, 13. zagrebačka izložba jugoslavenskog crteža
 1992. Zagreb, Muzej Mimara, Izložba zagrebačkih kolekcionara
 1993. Zagreb, Muzej Mimara, Vukovarski muzej u progonstvu
 Zagreb, Moderna galerija, Nova hrvatska umjetnost

1994. Dubrovnik, Art radionica Lazareti, Klub Otok, Baštine budućnosti
 1995. Kamnik (Slovenija), Grad Zaprice, Galerija Miha Maleš, 1. međunarodni biennale Akvarela (1st International Biennial of Water Colour)
 Sartirana (Italija), Castelo di Sartirana, Aspetti dell'arte Croata contemporanea
 Dubrovnik, Otok/Island, SCCA Zagreb & ARL Dubrovnik
 1996. Poreč, Istarska sabornica, Odsutnosti, XXXVI. annale Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt, Lions grand prix za slikarstvo '96.
 1997. Labin, Lamparna, Izložba Labin Art Express Work Shopa Zagreb, Gliptoteka HAZU, 6. triennale hrvatskog kiparstva
 1998. Celje, Galeria Keleia, X. celjski mednarodni slikarski tedni
 Luxembourg, Galerie d'art contemporain Am tunnel, Grands et Jeunes d'Ajourd'hui
 Kairo, 7th international Biennale of Cairo
 Zagreb, Galerija Galženica, Istina u slikarstvu, mala panorama suvremenog hrvatskog slikarstva
 Sarajevo, Collegium Artisticum, Pjesma stvorenja
 1999. Poreč, Istarska sabornica, 30 godina porečkog annala
 2000. Dubrovnik, Umjetnička galerija, The Ocean Day Zagreb, Gliptoteka HAZU, 7. triennale hrvatskog kiparstva
 2002. Zagreb, Dom HDLU-a, PM 20
 Dubrovnik, Umjetnička galerija, PM 20
 2003. Ljubljana, Jakopičeva galerija, Društvo likovnih umetnikov Ljubljana, 20 Years After, Razstava članov HDLU-a

NAGRADE

1981. Zagreb, Nagrada 7 sekretara SKOJ-a za slikarstvo
 Zagreb, Nagrada za slikarstvo, 13. salon mladih
 2001. Zagreb, Godišnja nagrada HDLU-a

Izloženo je 20 slika iz ciklusa *Niz/Serijska*, ulje i akril na platnu, 2002. - 2004.

organizator izložbe

Galerija umjetnina Narodnog muzeja Zadar
Medulićeva 2, 23000 Zadar, Hrvatska
tel./fax: +385 (0)23 21 11 74
e-mail: narodni-muzej@zd.htnet.hr

kustos izložbe

Ljubica Srhoj Čerina

likovni postav

Igor Rončević
Ljubica Srhoj Čerina

mjesto izlaganja

Gradska loža
Narodni trg, Zadar

Izložba je realizirana uz potporu
Poglavarstva grada Zadra i Zadarske županije

izdavač

Narodni muzej Zadar

za izdavača

Hrvoje Perica

predgovor**urednica kataloga**

Ljubica Srhoj Čerina

fotografije

Boris Cvjetanović

grafičko oblikovanje kataloga

Viktor Popović

grafički urednik

Igor Čalikušić

grafička priprema

Megagraf, Split

tisak

Grafis, Split

naklada

300 kom

Tiskano u Hrvatskoj 2004.

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Znanstvena knjižnica Zadar

UDK 75 Rončević, I.(064)

UDK 75.071(497.5)"19"

RONČEVIĆ, Igor

Niz / serija : 2002.-2004.: Galerija umjetnina Narodnog
muzeja Zadar, 15. travnja - 9. svibnja 2004. / «urednik Ljubica
Srhoj Čerina». Zadar: Narodni muzej, Galerija umjetnina, 2004.
- 20 str.: ilustr. u bojama ; 27 cm

Katalog izložbe.

ISBN 953-98882-9-8



ISBN 953-98882-0-8